

ผลของการใช้ภาษาถิ่นของผู้ขอความช่วยเหลือ
และการสูญเสียของการให้ความช่วยเหลือ
ต่อพฤติกรรมความช่วยเหลือ

นางสาวธิดารัตน์ ศรีเมฆารัตน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2544

ISBN 974-03-0220-3

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I20599985

EFFECTS OF DIALECT OF HELP SEEKERS AND
COST OF HELPING ON HELPING BEHAVIOR

Miss Thidarat Srimekarat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Social Psychology

Program of Social Psychology

Faculty of Psychology

Chulalongkorn University

Academic Year 2001

ISBN 974-03-0220-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการใช้ภาษาถิ่นของผู้ขอความช่วยเหลือ และการสูญเสียของการ
ให้ความช่วยเหลือ ต่อพฤติกรรมการช่วยเหลือ
โดย นางสาวธิดารัตน์ ศรีเมฆารัตน์
สาขาวิชา จิตวิทยาสังคม
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพร อุวรรณโณ

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

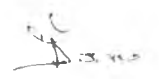

.....คณบดีคณะจิตวิทยา
(รองศาสตราจารย์ ดร.พรพนทิพย์ ศิริวรรณบุศย์)

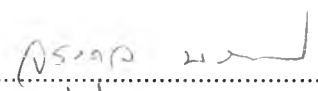
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คัคนางค์ มณีศรี)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพร อุวรรณโณ)

.....กรรมการ
(อาจารย์จรุงกุล บุรพวงค์)

ธิดารัตน์ ศรีเมษารัตน์: ผลของการใช้ภาษาถิ่นของผู้ขอความช่วยเหลือ และการสูญเสียของการให้ความช่วยเหลือ ต่อพฤติกรรมการช่วยเหลือ (EFFECTS OF DIALECT OF HELP SEEKERS AND COST OF HELPING ON HELPING BEHAVIOR)

อ.ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพร อุวรรณโน, 57 หน้า, ISBN 974-03-0220-3

การทดลองภาคสนามครั้งนี้ต้องการศึกษาผลของการใช้ภาษาถิ่นของผู้ขอความช่วยเหลือ และการสูญเสียของการให้ความช่วยเหลือ ต่อพฤติกรรมการช่วยเหลือ ด้วยการทดลองขอความช่วยเหลือ 2 ประเภทคือ การขอให้ตอบแบบสำรวจ และการขอแลกธนบัตรห้าสิบบาทให้เป็นธนบัตรปลีกย่อย ผู้ร่วมการทดลองคือประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา จำนวน 256 คน เป็นชาย 128 คน และหญิง 128 คน ถูกสุ่มเลือกด้วยวิธีสุ่มแบบบังเอิญ (accidental sampling) โดยผู้ช่วยการทดลองหญิง 2 คน ให้วิธีการทดสอบความแตกต่างระหว่างสัดส่วน (Testing the differences between two proportions) โดยใช้สถิติทดสอบซี (Z-test) ในการทดสอบสมมติฐาน

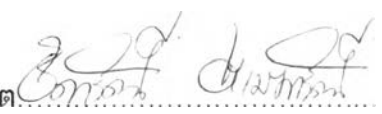
ผลการทดลองพบว่า

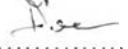
1. สัดส่วนความช่วยเหลือที่ผู้ช่วยการทดลองได้รับจากการขอความช่วยเหลือด้วยภาษาปักขีได้ ไม่แตกต่างจากความช่วยเหลือที่ผู้ช่วยการทดลองได้รับจากการขอความช่วยเหลือด้วยภาษากลาง ทั้งในการขอให้ตอบแบบสำรวจ และการขอแลกธนบัตรห้าสิบบาท
2. สัดส่วนความช่วยเหลือที่ผู้ช่วยการทดลองได้รับจากการขอความช่วยเหลือที่เกิดการสูญเสีย น้อย มากกว่าการขอความช่วยเหลือที่เกิดการสูญเสียมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในการขอให้ตอบแบบสำรวจ และการขอแลกธนบัตรห้าสิบบาท

หลักสูตร จิตวิทยาสังคม

สาขาวิชา จิตวิทยาสังคม

ปีการศึกษา 2544

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

4278110638: MAJOR SOCIAL PSYCHOLOGY

KEY WORD: SOCIAL PSYCHOLOGY / DIALECT / HELP SEEKERS /

COST OF HELPING / HELPING BEHAVIOR

THIDARAT SRIMEKARAT : EFFECTS OF DIALECT OF

HELP SEEKERS AND COST OF HELPING ON HELPING

BEHAVIOR.THESIS ADVISOR: ASSOC. PROF. THEERAPORN

UWANNO, Ph.D., 57 pp. ISBN 974-03-0220-3

The purposes of this field experiment were to study the effects of dialect of help seekers and cost of helping on helping behavior by two types of request (answer the poll and exchange for bank notes). The 256 participants, 128 females and 128 males, in Amphoe Muang Songkhla were accidentally selected by 2 female experimenters. Z-test was used to test the differences between two proportions.

The results reveal that:

1. Requesters who used southern dialect received help from people in Songkhla in both experiments quite comparable with requesters who used central dialect.
2. People in Songkhla were significantly more likely to help when the cost of helping was low than when the cost of the helping was high ($p < .01$) in terms of answering the poll and exchanging for bank notes.

Program	Social Psychology	Student's signature.....
---------	-------------------	--------------------------

Field of study	Social Psychology	
Academic year	2001	Advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

บุคคลท่านแรกที่ศิษย์ต้องขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงอันเนื่องมาจากความสำเร็จในการจบการศึกษาในระดับปริญญาโทในครั้งนี้นี้ คือรองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพร อุวรรณโณ ที่ท่านได้กรุณาให้คำแนะนำและอบรมศิษย์ในเรื่องต่างๆ อันเป็นประโยชน์ ทั้งทางด้านวิชาการและการดำเนินชีวิต ตลอดเวลาที่ศิษย์ศึกษาอยู่ในคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยแห่งนี้

ดิฉันขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์คัดนางค์ มณีศรี อาจารย์จรุงกุล บุรพวงศ์และคณาจารย์รวมถึงบุคลากรทุกท่านในคณะจิตวิทยา และในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ยินดีให้คำแนะนำและให้กำลังใจแก่ดิฉันอยู่เสมอ

ศิษย์ขอขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ และคณาจารย์คณะศิลปศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ทุกท่าน ที่กรุณาประสิทธิ์ประสาทวิชาการ ให้คำแนะนำ คำปรึกษาในเรื่องการศึกษาต่อ ความเอื้ออาทรและความห่วงใย ฝ่าติดตามความเป็นไปของศิษย์อยู่เสมอ

ศิษย์ขอขอบพระคุณคุณครูและอาจารย์ท่านอื่นๆ ที่ได้เคยพร่ำสอนสิ่งดีๆทั้งหลายให้แก่ศิษย์คนนี้ เพื่อได้ใช้เป็นพื้นฐานที่ดีในการศึกษาต่อในทุกระดับการศึกษา

ขอขอบคุณรุ่นพี่ เพื่อนๆและรุ่นน้องในคณะจิตวิทยาทุกท่าน ที่คอยให้คำปรึกษา คำแนะนำกำลังใจที่มีอย่างมากมาย โดยเฉพาะเพื่อนๆร่วมสาขาวิชาจิตวิทยาสังคมทั้ง 9 ท่าน ที่ได้ช่วยกันประคับประคองซึ่งกันและกัน เพื่อฟันฝ่าอุปสรรคที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาของการเล่าเรียน และการทำวิทยานิพนธ์

ดิฉันขอขอบพระคุณทุกท่านทั้งหลาย ที่คอยให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนดิฉันในด้านต่างๆ อาทิ การสืบค้นข้อมูล การให้คำอธิบายเรื่องข้อมูล สถิติ การอำนวยความสะดวกในการทำการทดลอง และผู้ร่วมการทดลองชาวสงขลาทุกท่านที่ทำให้ดิฉันได้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์ความรู้ของสาขาวิชาจิตวิทยาสังคม

ลูกขอกราบขอบพระคุณบุคคลที่สำคัญที่สุดในชีวิตของลูก คุณพ่อรุ่งโรจน์ และคุณแม่พิกุลศรีเมฆารัตน์ สำหรับความรัก ความอบอุ่น ความห่วงใย โอกาส รวมไปถึงสิ่งที่ดีที่สุดทุกอย่างที่ท่านทั้งสองเต็มใจมอบให้แก่ลูก ตั้งแต่ลูกเกิด เรื่อยมาจนปัจจุบัน และตลอดไปอย่างไม่มีวันหมดสิ้นและไม่เห็นแก่เหน็ดเหนื่อย น้องขอขอบคุณพี่ชายทั้งสาม คุณสุเมธ นพ.ธนะรัตน์ และคุณรุ่งฤทธิ์ศรีเมฆารัตน์ พี่สะใภ้ทั้งสอง หลานสาว รวมทั้งญาติๆทุกท่านสำหรับสังคมครอบครัวที่ดีและมีแต่ความอบอุ่น ดิฉันขอตอบแทนในความเมตตา กรุณาของทุกท่านด้วยการขอบพระคุณอีกครั้ง

ขอบพระคุณ.

นางสาวธิดารัตน์ ศรีเมฆารัตน์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญรูปภาพ.....	ญ

บทที่

1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
นิยามพฤติกรรมการช่วยเหลือ.....	2
บรรทัดฐานที่เป็นปัจจัยส่งผลต่อการช่วยเหลือ.....	3
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการช่วยเหลือของบุคคล.....	8
วัตถุประสงค์ของการทดลอง.....	15
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	16
ขอบเขตในการทดลอง.....	17
ตัวแปรที่ใช้ในการทดลอง.....	18
การพัฒนาสมมติฐาน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	18
สมมติฐานการทดลอง.....	20
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	20
2 วิธีดำเนินการทดลอง.....	21
ผู้ร่วมการทดลอง.....	21
วิธีการสุ่มผู้ร่วมการทดลอง.....	21
สถานที่ที่ใช้ในการทดลอง.....	22
เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง.....	23

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ชั้นเตรียมการทดลอง.....	23
ชั้นการทดลองและวิธีการเก็บข้อมูล.....	24
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	26
3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	27
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในชั้นที่ 1.....	29
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในชั้นที่ 2.....	32
4 อภิปรายผลการทดลอง.....	36
สมมติฐานข้อที่ 1.....	36
สมมติฐานข้อที่ 2.....	39
5 สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ.....	41
รายการอ้างอิง.....	45
ภาคผนวก.....	52
ภาคผนวก ก แบบสำรวจที่สูญเสียเวลาในการตอบน้อย.....	53
ภาคผนวก ข แบบสำรวจที่สูญเสียเวลาในการตอบมาก.....	54
ภาคผนวก ค แบบบันทึกพฤติกรรมกรช่วยเหลือแบบสำรวจ.....	55
ภาคผนวก ง แบบบันทึกพฤติกรรมกรขอแลกธนบัตรห้าสิบบาท.....	56
ประวัตินิสิต.....	57

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

1	แสดงการจัดกระทำในการทดลอง.....	22
2	เปรียบเทียบสัดส่วนความช่วยเหลือที่ผู้ช่วยการทดลองคนที่ 1 และผู้ช่วยการทดลองคนที่ 2 ได้รับจากผู้ร่วมการทดลอง ในทั้ง 8 เงื่อนไข.....	31
3	เปรียบเทียบสัดส่วนความช่วยเหลือที่ผู้ช่วยการทดลองได้รับ จากการขอความช่วยเหลือด้วย ภาษาปากซ์ได้ และภาษากลาง ในการขอให้ตอบแบบสำรวจทั้ง 3 ข้อและ 15ข้อ.....	32
4	เปรียบเทียบสัดส่วนความช่วยเหลือที่ผู้ช่วยการทดลองได้รับ จากการขอความช่วยเหลือด้วยภาษาปากซ์ได้ และภาษากลาง ในการขอแลกเปลี่ยนบัตรห้าสิบบาททั้งที่มีสภาพใหม่ และสภาพเก่า.....	33
5	เปรียบเทียบสัดส่วนความช่วยเหลือที่ผู้ช่วยการทดลองได้รับ จากการขอความช่วยเหลือที่เกิดการสูญเสียน้อยและสูญเสียมาก ในการขอให้ตอบแบบสำรวจ.....	33
6	เปรียบเทียบสัดส่วนความช่วยเหลือที่ผู้ช่วยการทดลองได้รับ จากการขอความช่วยเหลือที่ เกิดการสูญเสียน้อยและสูญเสียมาก ในการขอแลกเปลี่ยนบัตรห้าสิบบาท.....	34
7	ค่าสถิติทดสอบซี (Z) จากการทดสอบสมมติฐานในแต่ละข้อ โดยแบ่งออกตามการทดลองขอความช่วยเหลือ.....	35

สารบัญรูปภาพ

ภาพที่

หน้า

1	รูปแบบความร่วมมือรู้สึกของการให้ความช่วยเหลือโดยมุ่งที่
ประโยชน์ของผู้ต้องการความช่วยเหลือเป็นสำคัญ..... | 7 |
|---|---|---|